

Самарқанд давлат чет тиллар институти
Талабалар турар жойи
ИЧКИ ТАРТИБ ҚОИДАЛАРИ

1-боб. Умумий қоидалар

1. Мазкур Қоидалар Талабалар турар жойи (кейинги ўринларда турар жойи деб юритилади)да ўзаро мулоқот маданиятини ҳамда соғлом маънавий ва ижтимоий-психологик муҳитни шакллантириш ҳамда ривожлантириш, шунингдек, турар жойида яшашни, жиҳозлардан, умумий фойдаланиш жойларидан фойдаланишни, турар жойида яшовчи ва ходимларнинг ҳуқуқ ва мажбуриятларини, турар жойига кириш-чиқишни тартибга солиш мақсадида, институтдаги барча ходим ва талабалари томонидан турар жойи ҳудудида риоя этишлари шарт бўлган ички тартиб қоидаларини белгилайди.

2. Мазкур Қоидаларда қуйидаги асосий тушунчалардан фойдаланилади:

ходим – белгиланган ёшга етган ҳамда институт билан меҳнат шартномаси тузган фуқаро;

навбатчи – навбатчилик жадвалига мувофиқ навбатчилик ўтовчи педагог ва бошқа ходим;

талаба – институтга талабаликка қабул қилинган фуқаро;

яшовчи – турар жойида яшаётган институт, талабаси (ўқувчиси);

Талабалар турар жойига талабаларни (ўқувчиларни) жойлаштириш бўйича комиссия – талабаларни (ўқувчиларни) ижтимоий ҳимоя қилиш, уларнинг хавфсизлиги ва осойишталигини таъминлаш, яшаш шароитидан доимий хабардор бўлиб туриш ҳамда турар жойига жойлаштиришда ижтимоий адолат, тенглик, инсонпарварлик ва ошкораликни таъминлаш мақсадида ҳар ўқув йили бошида институт ректори буйруғи билан тузилган комиссия.

2-боб. Турар жойидан жой ва жиҳозларни олиш ва қайтариш тартиби

3. Турар жойига талабаларни (ўқувчиларни) жойлаштириш ҳар ўқув йили бошида Талабалар турар жойига талабаларни (ўқувчиларни) жойлаштириш бўйича комиссия (кейинги ўринларда комиссия деб юритилади) қарорига мувофиқ амалга оширилади. Комиссия қарори баён билан расмийлаштирилади.

Комиссияга лавозими бўйича институтнинг ёшлар билан ишлаш бўйича проректори раислик қилади.

Турар жойида яшашга рухсат олиш учун талабалар ариза билан комиссияга мурожаат этади.

Комиссия ўз фаолиятини бир ўқув йили давомида амалга оширади. Комиссия талабаларни талабалар турар жойида яшаш учун рухсат бериш (рад этиш) масаласини кўриб чиқади. Комиссия ўз фаолиятида ижтимоий адолат тамойилларидан келиб чиқиб, энг биринчи навбатда чин етим, етим, боқувчисини йўқотган (ота-онаси вафот этганлиги тўғрисида гувоҳнома тақдим этилганда), II ёки III гуруҳ ногирони (ногиронлик тўғрисида хужжат тақдим этилганда), кам таъминланган оилалардан бўлган ҳамда хорижий талабаларни биринчи навбатда турар жойига рухсат беришга эътибор беради.

Комиссия қарорига кўра, турар жойида яшашга рухсат берилган талабалар томонидан жой ва жиҳозлар олиши, умумий фойдаланиш жойларидан фойдаланиши учун институт билан ўзаро шартнома тузилади.

Турар жойида яшашга рухсат бериш тўғрисидаги комиссия қарори талаба ўқишини тугатгунга қадар амал қилади. Агар яшовчи турар жойи ички тартиб қоидалари ёхуд бошқа талабларни бузса, шартномада белгиланган муддатларда тўловларни амалга оширмаса, у билан тузилган шартнома бекор қилинади ва яшовчи турар жойидан чиқариб юборилади.

4. Талаба билан шартнома тузилгач, институт раҳбари жой ва жиҳозларни тақдим қилади ҳамда ушбу Қоидалар билан таништиради.

5. Турар жойида яшашга рухсат берилганидан сўнг яшовчининг турар жойидаги яшаши, жамоат ишларида фаоллиги ва ҳ.к. ҳолатлар доимий мониторинг қилинади.

Ўқув йили охирида олиб борилган мониторинг натижаси муҳокама қилинади ҳамда институт ва талабалар турар жойи раҳбарияти томонидан яшовчи билан тузилган шартномаларни узайтириш ёки узайтирмаслик масаласини кўриб чиқади ва яшовчига эълон қилади.

6. Турар жойидан жой ва жиҳозлар олишда қонунда белгиланган ижтимоий ҳимояга муҳтож шахслар, шу жумладан чин етим, етим, меҳрибонлик уйи тарбияланувчиси, ногирон, боқувчисини йўқотган, кам таъминланган талабалар устунлик ҳуқуқига эга бўлади.

7. Турар жойида яшаш учун олинган ҳақ миқдори институт Кенгаши томонидан белгиланади.

8. Яшовчилар зарурат туғилса, яшаш даврида турар жойи раҳбарининг рухсати билан турар жойининг бир хонасидан иккинчи хонасига ёки турар жойидаги бир бинодан иккинчи бинога кўчиб ўтиши мумкин.

9. Шартнома муддати тугганидан сўнг яшовчи турар жойи раҳбарига хона ва жиҳозларни бут, тоза ва озода ҳолда қайтаради. Яшовчи, шунингдек ўқишни тугатгач ёки талабалар сафидан четлаштирилган, академик таътил олган ҳолларда икки кун муддатда, шунингдек турар жойидан узоқ муддатга кетишдан олдин (ёзги ва қишки таътил, дам олиш, амалиёт) жиҳозларни ва хона калитини турар жойи раҳбарига қайтариб топшириши шарт.

10. Яшовчилар шахсий мулкдан фойдаланиши махсус қайд этиш тўғрисидаги ҳужжат орқали амалга оширилади ва уларнинг сақланишини таъминлаш фойдаланишга олган шахс зиммасига юклатилади.

3-боб. Турар жойи яшаш хоналари, умумий фойдаланиш жойларидаги тартиб

11. Турар жойи яшаш хоналари, умумий фойдаланиш жойлари (ҳожатхона, ювиниш хонаси, ошхона ва бошқа жойлар)да санитария-гигиена талаблари таъминланиши шарт.

12. Турар жойида яшовчилар яшаш хонаси, жиҳозлар, умумий фойдаланиш жойлари бутлиги, тоза ва озодалигини сақлашлари лозим.

13. Турар жойи биноси атрофи, хоналар, умумий фойдаланиш жойларида жамоат тартибини сақлаш, тозаликни таъминлаш мақсадида талабалар орасидан навбатчилик ташкил қилинади.

4-боб. Турар жойига кириш-чиқиш тартиби

14. Турар жойига талаба нинг кириши ва чиқиши талабалик гувоҳномаси асосида амалга оширилади.

15. Турар жойида яшовчиларга ёзги вақтда кеч соат 22.00 ва қишки вақтда кеч соат 21.00 гача турар жойига киришига рухсат берилади. Дарсдан бўш вақтларда турли ташкилотларда ишлайдиган, турли тадбирларда иштирок этадиган яшовчиларнинг рўйхати турар жойи раҳбари томонидан тузилади ва тасдиқлаб қўйилади. Ушбу шахсларга истисно тариқасида турар жойига туну-кун кириб чиқишга рухсат берилиши мумкин.

16. Турар жойига келган меҳмонлар, ота-оналар, қариндошлар, дўстлар ва бошқа талабалар нинг кириш-чиқишига фақат турар жойи раҳбари ёки навбатчи рухсат бериши мумкин.

17. Турар жойига бошқа жойдан келганлар ҳақидаги маълумотлар (келиш ва кетиш вақти, паспорт (шахсини тасдиқловчи ҳужжат) маълумотлари, хона рақами кўрсатилган ҳолда) тегишли журналга ёзиб қўйилади ва уларнинг турар жойидан соат 20.00 гача чиқиб кетиши қатъий назорат остида бўлиши шарт. Уларнинг ўз вақтида турар жойидан чиқиб кетишини таъминлаш таклиф қилган шахс зиммасига юклатилади.

18. Институт талабаси (ўқувчиси), шунингдек, турар жойида яшамайдиган бегона шахслар томонидан турар жойи хонасидан фойдаланишга рухсат бериш ёки имконият яратиш мазкур Қоидаларни кўпол равишда бузиш саналади ва бундай шахсга нисбатан тегишли интизомий жавобгарлик чораси қўлланилади.

19. Турар жойи қоровули, ходимлар ва яшовчилар турар жойи атроф худудларида шубҳали кишилар ва буюмларни кўриб ёки сезиб қолганларида, зудлик билан ички ишлар органлари ёки тегишли ташкилотлар ҳамда институт раҳбариятига хабар беришлари лозим.

20. Турар жойи қоровули ташқи ва ички телефон тармоғи билан таъминланиши шарт. Унинг столида тез ёрдам, ички ишлар органлари, ёнғин хавфсизлиги, электр, газ тармоқлари, ҳокимият, институт, ректор, проректорлар, факультет деканлари, турар жойи раҳбарининг иш, уй ва мобиль телефон рақамлари бўлиши шарт.

21. Турар жойидан буюмлар, жиҳозларни олиб чиқиб кетилишига фақат тегишли тартибда расмийлаштирилган бухгалтерия ҳужжати асосида рухсат берилади (тегишли тартибда қайд қилинган шахсий буюмлар бундан мустасно).

5-боб. Турар жойида яшовчиларнинг ҳуқуқ ва мажбуриятлари

22. Турар жойида яшовчилар қуйидаги ҳуқуқлардан фойдаланадилар:
ўзига ажратилган хонада ўрнатилган ички тартиб-қоидаларига риоя қилган ҳолда яшаш;

турар жойи биноларидаги маданий-маиший жиҳозлардан фойдаланиш;

фойдаланишга яроқсиз ҳолга келган жиҳоз, мебел ва бошқа буюмларни созлашни, янгилашни ҳамда маиший хизматлардан фойдаланишда юзага келган камчиликларни бартараф этишни сўраб мурожаат қилиш;

турар жойида ўтказиладиган оммавий-маданий, спорт ва тарбиявий тадбирларда иштирок этиш;

яратилган шарт-шароитлар бўйича институт раҳбариятига таклифлар билан чиқиш;

Талабалар кенгашининг аъзоларини сайлаш ҳамда унга сайланиш;

Талабалар кенгаши орқали турар жойининг маиший таъминотини такомиллаштириш, тарбиявий ишларни ва маданий ҳордиқни ташкил этиш, яшаш хоналарини жиҳозлаш бўйича масалаларни ҳал этишда иштирок этиш.

23. Турар жойида яшовчилар қуйидаги мажбуриятларни ўз зиммасига олади:

мазкур қоидаларга қатъий амал қилиш;

навбатчилик жадвалига биноан яшаш хоналарида, қаватларда, умумий фойдаланиш жойлари (ҳожатхона, ювиниш хонаси, ошхона ва бошқа жойлар) да навбатчилик қилиш;

умумий фойдаланиш жойлари, яшаш хоналари ҳамда дам олиш жойларида намунали тозаликни ташкил этиш, ундаги жиҳозлардан тўғри ва унумли фойдаланиш;

газ, электр жиҳозларидан ҳамда иситиш тизимидан фойдаланиш қоидаларига қатъий риоя қилиш ва улардан оқилона фойдаланиш;

турар жойидан узоқ муддатга кетаётиб (ёзги ва қишки таътил, дам олиш, амалиёт, академик таътил олган ҳоллар), турар жойи раҳбарини икки кун олдин ёзма равишда огоҳлантириб қўйиш;

кундалик эҳтиёжга эга бўлмаган катта ҳажмдаги шахсий ва қимматбаҳо буюмларни турар жойининг буюмлар сақлаш хонасига топшириш;

яшаб турган хонаси ва бошқа умумий фойдаланиш жойларини ҳар доим тоза ва тартибли тутиш;

турар жойида яшовчилар билан доимо самимий, аҳил муносабатда бўлиш;

турар жойидаги мавжуд барча жиҳозларни намунали даражада тутиш;

умумий фойдаланиш жойларига ўрнатилган ёритгичлар, электр ва газ плиталарини бузмаслик, ювиниш хонаси, ошхона ҳамда маънавият ва маърифат хоналаридан тўғри фойдаланиш;

турар жойида ўтказиладиган ҳашарларда, теварак-атрофларни кўкаламзорлаштириш ва ободонлаштириш ишларида мунтазам равишда қатнашиш;

турар жойи мол-мулкидан тўғри ва унумли фойдаланиш ва зарар етказмаслик;

Ўқишни тугатгач ёки талабалар сафидан четлаштирилган, академик таътил олган ҳолларда икки кун муддатда, шунингдек турар жойидан узоқ муддатга кетишдан олдин (ёзги ва қишки таътил, дам олиш, амалиёт) жиҳозларни ва хона калитини турар жойи раҳбарига қайтариб топшириш.

24. Турар жойида яшовчиларга қуйидагилар қатъиян ман этилади:

деразадан чиқинди ва бошқа нарсаларни ташлаш;

эшик кулфларини турар жойи раҳбари рухсатсиз алмаштириш;

яшаш хонасида кийимларни ювиш, энергия тармоқлари (ўтказгичлар)ни ўз хоҳишича ўзгартириш, уларга уланиш ва қўшимча ёритгич ўрнатиш;

яшаш хонасида оргтехника жиҳозлари, жумладан нусха кўчириш, рангли ва рангсиз принтер ҳамда турли нашриёт асбоб-ускуналарини ишлатиш (ноутбук, планшетлар бундан мустасно);

хона деворлари кўринишини ўзгартириш, овоз чиқарувчи қурилмалар овозини ва бошқа овозларни хона ташқарисидан эшитилишига йўл қўйиш ва муסיқа асбобларини қилиш;

хавфли ва ёнғин чиқариши мумкин бўлган моддалар, тегишли текширувдан ўтмаган ускуналардан фойдаланиш ёки сақлаш;

турар жойи раҳбари ёки навбатчи рухсатсиз бегона одамларнинг хонада бўлишига йўл қўйиш, хона калитларини бегона шахсларга бериш, ўзбошимчалик билан яшаш хоналарини ўзгартириш;

уй (ёввойи) ҳайвонларини сақлаш;

турар жойига тегишли компьютер, кабел тармоқларига ўзбошимчалик билан ёки тегишли рухсатсиз уланиш;

яшаш хонасида бошқа шахсларга ҳалақит берадиган йирик ашёларни сақлаш;

турар жойи ҳудудида маст ҳолатда бўлиш, спиртли ичимликлар, тамаки маҳсулотлари, гиёҳванд ҳамда психотроп моддалар сақлаш ёки истеъмол қилиш.

6-боб. Турар жойи раҳбарининг ҳуқуқ ва мажбуриятлари

25. Турар жойи раҳбари қуйидаги ҳуқуқларга эга:

Турар жойи ҳаётида фаол иштирок этаётган ҳулқи намунали талабаларни рағбатлантириш бўйича институт раҳбариятига таклиф киритиш;

яшовчиларни турар жойининг бир хонасидан бошқа хонасига кўчириш;

фавқулодда вазиятларда, хона калитлари ўз вақтида топширилмаган ҳолатларда хоналар кулфларини очиш;

турар жойида белгиланган тартиб ва қоидалар яшовчи томонидан бузилганида ёки мажбуриятлар бажарилмаганда ўрнатилган тартибда жазо чораларини кўриш бўйича институт раҳбариятига таклиф киритиш.

26. Турар жойи раҳбари:

белгиланган тартибда хона ва жиҳозларни ўз вақтида яшовчига фойдаланишга бериш;

яшовчиларнинг яшаш хоналари тоза ва озодалигини назорат қилиш ва яшаш шароитларини мунтазам равишда текшириб туриш;

турар жойида яшаш шароитларини яхшилаш ҳамда жорий ва капитал таъмирлаш бўйича чоралар кўриш;

яшовчига берилган жиҳозларнинг яроқлигини доимий назорат қилиш;

тарбиявий, маданий ҳамда спорт-соғломлаштириш тадбирларни ташкил этиш;

ёнғин хавфсизлиги ва жамоат тартиби сақланишини таъминлаш;

тўшак анжомларини ўз вақтида алмаштириш бўйича чоралар кўриш;

турар жойи ҳар бир хоналари санитария-гигиена ҳолатини, шу жумладан гигиена хоналари (ҳожатхона, ҳаммом, ошхона ва ҳ.к.)ни, мавжуд сантехника қурилмалари, иссиқлик, газ, электр таъминоти тизимлари ҳолатини талаб даражасида бўлишини таъминлаш;

турар жойи энергия таъминоти тизимидаги бузилишларни тезкор бартараф этиш чораларини кўриш;

коммунал хизматларда узилишлар рўй берганда ва бошқа авария ҳамда фавқулодда ҳолатларда тегишли тезкор чоралар кўриш, шунингдек олий ва ўрта

махсус, профессионал таълим муассасаси раҳбариятини хабардор қилиш;

ҳуқуқбузарликларни олдини олиш, талабалар билан суҳбат ҳамда тегишли тушунтиришлар ўтказиш, заруратга кўра маслаҳатлар ташкил этиш;

турар жойига келувчиларни назорат қилиш;

мазкур Қоидаларига риоя қилинишини таъминлаш мажбуриятини олади.

27. Турар жойининг хавфсиз фаолияти учун шарт-шароитлар яратиш, талабалар хавфсизлигини узлуксиз равишда таъминлаш, ёшлар билан олиб борилаётган тарбиявий ишларнинг таъсирчанлигини ошириш, институт ходимлари ва талабалари ўртасида ўзаро мулоқот маданиятини ривожлантириш, барча яшовчилар томонидан Талабалар турар жойи тўғрисида Низом, мазкур Қоидалар ва олий ва ўрта махсус, профессионал таълим муассасаси одоб-ахлоқ қоидалари ҳамда ички тартиб қоидаларига риоя қилишни таъминлаш учун турар жойи биноларида педагог ва бошқа ходимлардан иборат навбатчилик жорий қилинади. Навбатчиликни ўташ белгиланган тартибда амалга оширилади.

7-боб. Яқуний қоидалар

28. Мазкур Қоидаларни бузган яшовчиларга қуйидаги жавобгарлик чоралари қўлланилиши мумкин:

ҳайфсан эълон қилиш;

турар жойидан чиқариб юбориш;

талабалар сафидан четлаштириш.

29. Ушбу Қоидаларни бузган турар жойида яшовчиларга нисбатан қонун ҳужжатларида белгиланган бошқа жавобгарлик чоралар ҳам қўлланилиши мумкин.